ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 19.9.2023
COM(2023) 546 final

2023/0331 (NLE)

Πρόταση

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την παράταση της προσωρινής προστασίας, όπως θεσπίστηκε με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Κατά τις πρώτες εβδομάδες της ρωσικής γενικής στρατιωτικής εισβολής στην Ουκρανία καταγράφονταν έως και 200 000 είσοδοι περίπου στην Ένωση ημερησίως Δεδομένης της κλίμακας και της έντασης της μαζικής εισροής, η Επιτροπή πρότεινε στο Συμβούλιο να ενεργοποιήσει την οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001 («οδηγία για την προσωρινή προστασία»), θεωρώντας ότι αποτελεί το καταλληλότερο ενωσιακό μέσο για την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής, δεδομένου ότι παρέχει επαρκές επίπεδο προστασίας στα ενδιαφερόμενα άτομα, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι τα συστήματα ασύλου των κρατών μελών δεν θα επιβαρύνονται από τον σημαντικό αριθμό ατόμων που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Στις 4 Μαρτίου 2022 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση 2022/382[1] και ενεργοποίησε την οδηγία για την προσωρινή προστασία για ορισμένες κατηγορίες[2] ατόμων που εκτοπίστηκαν στις 24 Φεβρουαρίου 2022 ή μετά την ημερομηνία αυτή, ως αποτέλεσμα της στρατιωτικής εισβολής των ρωσικών ενόπλων δυνάμεων που ξεκίνησε την εν λόγω ημερομηνία. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, η αρχική διάρκεια της προσωρινής προστασίας ανέρχεται σε ένα έτος, που μπορεί να παραταθεί αυτοδικαίως κατά περιόδους 6 μηνών για ένα ακόμα έτος κατ' ανώτατο όριο. Η προσωρινή προστασία παρατάθηκε αυτοδικαίως κατά ένα έτος και ισχύει επί του παρόντος έως τις 3 Μαρτίου 2024.

Στόχος της παρούσας πρότασης είναι η παράταση της προσωρινής προστασίας, όπως θεσπίστηκε με την εκτελεστική απόφαση 2022/382 του Συμβουλίου, κατά ένα επιπλέον έτος. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη συνέχιση της προσωρινής προστασίας όσον αφορά τις κατηγορίες ατόμων που προσδιορίζονται στην εκτελεστική απόφαση 2022/382 του Συμβουλίου, για την περίοδο από τις 4 Μαρτίου 2024 έως τις 3 Μαρτίου 2025[3].

Σκοπός της οδηγίας για την προσωρινή προστασία είναι η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών για την παροχή προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισμένων ατόμων από τρίτες χώρες τα οποία δεν είναι σε θέση να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους και η επιδίωξη της δίκαιης κατανομής των βαρών μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων. Η ενεργοποίηση της οδηγίας για την προσωρινή προστασία επέτρεψε στα εκτοπισμένα άτομα που προσπαθούν να ξεφύγουν από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία να απολαύουν ενός συνόλου εναρμονισμένων δικαιωμάτων σε ολόκληρη την Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των

---

[1] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2022, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας

[2] Το άρθρο 2 της εκτελεστικής απόφασης 2022/382 του Συμβουλίου προβλέπει ότι η προσωρινή προστασία εφαρμόζεται στις εξής κατηγορίες: α) Ουκρανούς υπηκόους που διέμεναν στην Ουκρανία πριν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022· β) ανιθαγενείς και υπηκόους τρίτων χωρών εκτός της Ουκρανίας, οι οποίοι επωφελούνταν διεθνούς προστασίας ή ισοδύναμης εθνικής προστασίας στην Ουκρανία πριν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022· και γ) μέλη της οικογένειας των προσώπων που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β). Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν είτε την παρούσα απόφαση είτε παρέχουν επαρκή προστασία βάσει του εθνικού τους δικαίου, όσον αφορά τους ανιθαγενείς και τους υπηκόους τρίτων χωρών εκτός της Ουκρανίας, οι οποίοι μπορούν να αποδείξουν ότι διέμεναν νόμιμα στην Ουκρανία πριν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022 βάσει έγκυρης μόνιμης άδειας διαμονής που εκδίδεται σύμφωνα με το ουκρανικό δίκαιο, και οι οποίοι δεν είναι σε θέση να επιστρέψουν υπό ασφαλείς και μόνιμες συνθήκες στη χώρα ή την περιοχή καταγωγής τους.

[3] ΕΕ L 71 της 4.3.2022, σ. 1.

δικαιωμάτων διαμονής, της δυνατότητας άσκησης μισθωτής ή μη μισθωτής επαγγελματικής δραστηριότητας, της πρόσβασης σε κατάλληλο κατάλυμα, της πρόσβασης στην εκπαίδευση για άτομα ηλικίας κάτω των 18 ετών, της απαραίτητης κοινωνικής πρόνοιας, της ιατρικής ή άλλης βοήθειας και των μέσων διαβίωσης, καθώς και της νόμιμης κηδεμονίας για ασυνόδευτους ανηλίκους.

Η εν λόγω ενεργοποίηση εξυπηρετεί επίσης τον σημαντικό σκοπό του μετριασμού του κινδύνου τα συστήματα ασύλου να μην είναι σε θέση να διαχειριστούν την εισροή χωρίς δυσμενείς επιπτώσεις για την αποδοτική λειτουργία τους. Η άμεση πρόσβαση στα δικαιώματα που χορηγούνται στο πλαίσιο της προσωρινής προστασίας επέτρεψε στα κράτη μέλη να μειώσουν στο ελάχιστο τις διατυπώσεις, γεγονός που τους έδωσε τη δυνατότητα να ανταποκριθούν ταχύτερα στον επείγοντα χαρακτήρα της κατάστασης. Η αλληλεγγύη υπήρξε καθοριστικό χαρακτηριστικό της αντίδρασης της ΕΕ στη ρωσική επίθεση κατά της Ουκρανίας, και απόδειξη της ενότητας της Ένωσης. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη δήλωσαν ότι είναι πρόθυμα να παραιτηθούν από την εφαρμογή του άρθρου 11 της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, διευκολύνοντας έτσι τη δυνατότητα των ατόμων που απολαύουν προσωρινής προστασίας σε ένα κράτος μέλος να μετακινηθούν σε άλλα κράτη μέλη ώστε να απολαύουν εκεί προσωρινής προστασίας.

Αμέσως μετά την ενεργοποίηση της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, ήταν σημαντικό να δημιουργηθεί μια πλατφόρμα ad hoc που θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τα πρόσωπα που έχουν καταχωριστεί ως δικαιούχοι προσωρινής προστασίας σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 27 της οδηγίας. Η Επιτροπή ανέπτυξε την πλατφόρμα καταχώρισης για προσωρινή προστασία σε μόλις έξι εβδομάδες· η πλατφόρμα λειτουργεί από τις 31 Μαΐου 2022. Σκοπός της πλατφόρμας είναι να επιτρέψει στα μέρη να ανταλλάσσουν πληροφορίες, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα άτομα που απολαύουν προσωρινής προστασίας ή επαρκούς προστασίας βάσει του εθνικού δικαίου μπορούν να επωφελούνται αποτελεσματικά από τα δικαιώματά τους σε όλα τα κράτη μέλη, περιορίζοντας παράλληλα τις πιθανές καταχρήσεις, ιδίως επιτρέποντας στα κράτη μέλη να εντοπίζουν διπλές καταχωρίσεις. Η πλατφόρμα θα συνεχίσει να λειτουργεί για όσο διάστημα εφαρμόζεται προσωρινή προστασία και δεν απαιτείται τροποποίηση της λειτουργίας της βάσει της παρούσας πρότασης για την παράταση της προσωρινής προστασίας.

Από την έναρξη του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας, σε σύγκριση με τα 4,1 εκατομμύρια καταχωρίσεις για προσωρινή προστασία εκτοπισμένων ατόμων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία, υποβλήθηκαν μόνο 39 560 αιτήσεις διεθνούς προστασίας από Ουκρανούς υπηκόους στα κράτη μέλη της ΕΕ, τη Νορβηγία και την Ελβετία, η πλειονότητα των οποίων κατά τη διάρκεια των πρώτων εβδομάδων μετά τη ρωσική γενική στρατιωτική εισβολή στην Ουκρανία, από μια αρχική εκτίμηση ότι δυνητικά θα το έπρατταν 1,2 έως 3,2 εκατομμύρια άτομα. Ο περιορισμένος αριθμός αιτήσεων διεθνούς προστασίας δείχνει ότι η προσωρινή προστασία έχει επιτύχει τον σκοπό της, μεταξύ άλλων αποτρέποντας την επιβάρυνση των συστημάτων ασύλου των κρατών μελών.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, μπορεί να παρατείνει την προσωρινή προστασία έως και κατά ένα έτος, όταν εξακολουθούν να υφίστανται λόγοι προσωρινής προστασίας. Στην ανακοίνωσή της σχετικά με τον έναν χρόνο προσωρινής προστασίας, η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι είναι έτοιμη να υποβάλει πρόταση παράτασης, εάν χρειαστεί[4].

[4] Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, Προσωρινή προστασία για όσους προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία: ένας χρόνος μετά, COM(2023) 140 final της 8.3.2023.

Σήμερα, περίπου 4,1 εκατομμύρια άτομα που εκτοπίστηκαν από την Ουκρανία, εκ των οποίων σχεδόν το ένα πέμπτο των παιδιών από την Ουκρανία, απολαύουν προσωρινής προστασίας στην ΕΕ, ενώ η Γερμανία, η Πολωνία και η Τσεχία είναι οι χώρες που φιλοξενούν τον μεγαλύτερο αριθμό εκτοπισμένων ατόμων (περίπου 1 εκατομμύριο τόσο στη Γερμανία όσο και στην Πολωνία, πάνω από μισό εκατομμύριο στην Τσεχία). Μετά την ενεργοποίηση της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, τα κράτη μέλη, ιδίως εκείνα που πλήττονται περισσότερο από τον μαζικό εκτοπισμό ατόμων, συνέχισαν να επιδεικνύουν υψηλό επίπεδο αλληλεγγύης, όχι μόνο φιλοξενώντας άτομα, αλλά και καταβάλλοντας συγκεκριμένες προσπάθειες για να διευκολύνουν την ένταξή τους στην κοινωνία υποδοχής και στηρίζοντάς τα ώστε να γίνουν αυτάρκη. Τα άτομα αυτά δεν είναι σε θέση να επιστρέψουν στην Ουκρανία, καθώς η κατάσταση στη χώρα δεν συμβάλλει ακόμη στη διασφάλιση της δυνατότητας επιστροφής τους υπό ασφαλείς και μόνιμες συνθήκες.

Πράγματι, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) εκτιμά ότι στις 25 Μαΐου 2023 5,1 εκατομμύρια άτομα είχαν εκτοπιστεί στο εσωτερικό της Ουκρανίας[5]. Περισσότερα από τα μισά εσωτερικά εκτοπισμένα άτομα ανέφεραν ότι έχουν εκτοπιστεί για ένα έτος ή περισσότερο. Σύμφωνα με εκτίμηση της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, τον Ιούνιο του 2023 ο ίδιος αριθμός ατόμων είχαν εκτοπιστεί στο εσωτερικό της Ουκρανίας, και πάνω από 17 εκατομμύρια άτομα στη χώρα χρειάζονται επείγουσα ανθρωπιστική βοήθεια[6]. Τον Ιούνιο του 2023, δεδομένης της κατάστασης που επικρατούσε τότε στη χώρα, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες επανέλαβε τη θέση της[7] σχετικά με τις επιστροφές στην Ουκρανία, την οποία είχε εκφράσει τον Μάρτιο του 2022, με την οποία καλούσε τα κράτη να μην επιστρέφουν βίαια υπηκόους και πρώην μόνιμους κατοίκους της Ουκρανίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των οποίων οι αιτήσεις ασύλου είχαν απορριφθεί.

Επιπλέον, ο αριθμός των εβδομαδιαίων καταχωρίσεων σύμφωνα με το άρθρο 10 της οδηγίας 2011/55/ΕΚ του Συμβουλίου όσον αφορά τα άτομα που απολαύουν προσωρινής προστασίας μειώθηκε μετά τους πρώτους μήνες του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας, από 60 000 εβδομαδιαίες καταχωρίσεις τον Ιούνιο του 2022 σε περίπου 20 000 νέες καταχωρίσεις κατά μέσο όρο εβδομαδιαίως τον Μάρτιο του 2023, και συνέχισε να μειώνεται σταθερά. Ως εκ τούτου, ο συνολικός αριθμός καταχωρίσεων ατόμων που απολαύουν προσωρινής προστασίας παρέμεινε σταθερός στα 4,1 εκατομμύρια περίπου, με λίγα άτομα να επιστρέφουν στην Ουκρανία σε μόνιμη βάση. Οι εξελίξεις δείχνουν ότι η κατάσταση εξακολουθεί να παραμένει ασταθής σε ολόκληρη την ουκρανική επικράτεια ως αποτέλεσμα του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας. Σε πολλές περιοχές συνεχίζονται οι έντονες συγκρούσεις και επιθέσεις κατά αμάχων και υποδομών και εξακολουθεί να υπάρχει κίνδυνος κλιμάκωσης. Αυτό, σε συνδυασμό με τη δύσκολη ανθρωπιστική κατάσταση στην Ουκρανία, θα μπορούσε να οδηγήσει, επιπλέον, σε αιφνίδια και περαιτέρω αύξηση των αφίξεων στην Ένωση, η οποία θα μπορούσε να φτάσει στο επίπεδο μαζικής εισροής.

Η τρέχουσα αβεβαιότητα και αστάθεια στην Ουκρανία δείχνει ότι δεν διαφαίνεται λύση για τους δικαιούχους προσωρινής προστασίας που βρίσκονται επί του παρόντος στα κράτη μέλη της ΕΕ. Τα άτομα αυτά εξακολουθούν να χρήζουν προστασίας εντός της Ένωσης. Ομοίως, ο κίνδυνος για την αποδοτική λειτουργία των εθνικών συστημάτων ασύλου εξακολουθεί να είναι η επικείμενη παύση της προσωρινής προστασίας και η ταυτόχρονη υποβολή αιτήσεων διεθνούς προστασίας από όλα αυτά τα πρόσωπα.

---

5 Έκθεση εσωτερικού εκτοπισμού στην Ουκρανία, γενική έρευνα πληθυσμού, Ιούνιος 2023.

6 Κατάσταση έκτακτης ανάγκης στην Ουκρανία | Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

7 Θέση της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες σχετικά με την οικειοθελή επιστροφή στην Ουκρανία, Ιούνιος 2023.

Με βάση τις ανωτέρω εκτιμήσεις, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι λόγοι για την προσωρινή προστασία εξακολουθούν να υφίστανται και ότι, ως εκ τούτου, η προσωρινή προστασία θα πρέπει να παραταθεί ως αναγκαία και κατάλληλη αντιμετώπιση της τρέχουσας κατάστασης. Η παράταση θα πρέπει να εγκριθεί το συντομότερο δυνατόν, και για ένα ακόμη έτος, δηλαδή για την περίοδο από τις 4 Μαρτίου 2024 έως τις 3 Μαρτίου 2025, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προσωρινή προστασία. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι στα άτομα που εκτοπίζονται από την Ουκρανία και φιλοξενούνται στα κράτη μέλη της ΕΕ παρέχονται η μεγαλύτερη δυνατή σταθερότητα και προοπτικές υπό τις παρούσες συνθήκες. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν εγκαίρως τα αναγκαία διοικητικά και νομικά μέτρα (όπως η ανανέωση των αδειών διαμονής) για την προετοιμασία της παράτασης της προσωρινής προστασίας. Απαιτούνται επίσης σαφήνεια και βεβαιότητα για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και την παροχή προσωρινής προστασίας από τις αρχές των κρατών μελών.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η παρούσα πρόταση συνάδει πλήρως με το κεκτημένο της ΕΕ για το άσυλο, δεδομένου ότι η οδηγία για την προσωρινή προστασία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου και προβλέφθηκε για να αντιμετωπίσει μια έκτακτη κατάσταση μαζικής εισροής εκτοπισμένων ατόμων, όπως συμβαίνει επί του παρόντος λόγω της ρωσικής γενικής στρατιωτικής εισβολής στην Ουκρανία. Συνάδει, επίσης, πλήρως με τον στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης ανοικτού στα άτομα τα οποία, εξαναγκασμένα από τις περιστάσεις, αναζητούν νόμιμα προστασία στην Ένωση.

Τα στοιχεία της πρότασης συνάδουν, επίσης, με το σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, που εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2020, και με τις συνοδευτικές νομοθετικές προτάσεις. Η οδηγία για την προσωρινή προστασία έχει αποδειχθεί απαραίτητο μέσο για την παροχή άμεσης προστασίας στην ΕΕ και εξακολουθεί, στο παρόν στάδιο, να αποτελεί το καταλληλότερο μέσο για την αντιμετώπιση του εκτοπισμού που προκλήθηκε από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Αφενός, επιτρέπει στα συστήματα ασύλου των κρατών μελών να μην επιβαρύνονται από αιτήσεις διεθνούς προστασίας και, αφετέρου, προβλέπει ένα εναρμονισμένο σύνολο δικαιωμάτων για τα εκτοπισμένα άτομα σε ολόκληρη την Ένωση, εξασφαλίζοντας επαρκή προστασία. Επιπλέον, το ισχύον κεκτημένο στον τομέα της νόμιμης μετανάστευσης εξαιρεί τους δικαιούχους προσωρινής προστασίας από το πεδίο εφαρμογής του. Η Επιτροπή έκρινε, στην ανακοίνωσή της σχετικά με τον έναν χρόνο προσωρινής προστασίας[8], ότι η οδηγία για την προσωρινή προστασία θα πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί μέρος της εργαλειοθήκης που έχει στη διάθεσή της η Ευρωπαϊκή Ένωση στο μέλλον.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η παρούσα πρόταση συνάδει πλήρως με την ανάγκη να επιτραπεί στα κράτη μέλη να διεκπεραιώνουν τις πιθανές αιτήσεις διεθνούς προστασίας με εύτακτο τρόπο, χωρίς να επιβαρύνουν τα συστήματα ασύλου τους, και να συνεχίσουν να προβλέπουν τα αναγκαία μέτρα σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισμένων ατόμων από την Ουκρανία, ώστε να αποφεύγεται η επιβάρυνση των συστημάτων ασύλου των κρατών μελών. Συνάδει επίσης με τις εξωτερικές δράσεις της Ένωσης, καθώς και με τα περιοριστικά μέτρα και άλλες δράσεις της ΕΕ. Η παρούσα πρόταση αποτελεί μέρος μιας ολοκληρωμένης δέσμης δράσεων της ΕΕ για την αντιμετώπιση του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

---

8 ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Προσωρινή προστασία για όσους προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία: ένας χρόνος μετά.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση της πρότασης είναι το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων, δεδομένου ότι εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι προσωρινής προστασίας. Αυτό επιτρέπει τη λήψη μέτρων που προωθούν τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των προσώπων.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Ο τίτλος V της ΣΛΕΕ για τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης αναθέτει ορισμένες αρμοδιότητες σχετικά με τα θέματα αυτά στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι αρμοδιότητες αυτές πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με το άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, δηλαδή εφόσον και κατά τον βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη μεμονωμένα, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η κατάσταση στην Ουκρανία ως αποτέλεσμα του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας επηρεάζει την ΕΕ στο σύνολό της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση την αντιμετώπισε με μια άνευ προηγουμένου και ενιαία αντίδραση. Αυτό δείχνει ότι εξακολουθούν να απαιτούνται ενωσιακές λύσεις και στήριξη από την ΕΕ, καθώς και ισχυρός συντονισμός σε επίπεδο ΕΕ, καθώς υπάρχει συνεχής ανάγκη για όλα τα κράτη μέλη να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στην κατάσταση από κοινού και να διασφαλίζουν την εφαρμογή των ίδιων προτύπων και ενός εναρμονισμένου συνόλου δικαιωμάτων σε ολόκληρη την Ένωση για τα 4,1 εκατομμύρια άτομα που φιλοξενούνται επί του παρόντος στην Ένωση και σε περίπτωση νέας (μαζικής) εισροής εκτοπισμένων ατόμων λόγω της συνεχιζόμενης αστάθειας. Είναι σαφές ότι τα μέτρα που λαμβάνονται από μεμονωμένα κράτη μέλη δεν μπορούν να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στην ανάγκη για μια κοινή ενωσιακή προσέγγιση σε ό,τι συνιστά σαφώς πρόβλημα κοινό σε ολόκληρη την ΕΕ.

Μια τέτοια κοινή προσέγγιση δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη μεμονωμένα και μπορεί, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της παρούσας προτεινόμενης εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου, να επιτευχθεί καλύτερα και να συντονιστεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, όπως αναφέρεται επίσης από τα ίδια τα κράτη μέλη. Συνεπώς, η Ένωση πρέπει να παρέμβει και δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναλογικότητα**

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η προτεινόμενη εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου προβλέπει παράταση της προσωρινής προστασίας για περιορισμένο χρονικό διάστημα, δηλαδή για ένα έτος για τη συγκεκριμένη ομάδα ατόμων στην οποία εφαρμόζεται ήδη.

Το προτεινόμενο μέτρο περιορίζεται σε ό,τι είναι αναγκαίο, δεδομένης της κλίμακας και της σοβαρότητας της κατάστασης στην Ουκρανία, εξαιτίας της οποίας περίπου 4,1 εκατομμύρια εκτοπισμένα άτομα που βρίσκονται επί του παρόντος στα κράτη μέλη της ΕΕ δεν είναι σε θέση να επιστρέψουν στην Ουκρανία υπό ασφαλείς και μόνιμες συνθήκες. Επιπλέον, η παράταση αυτή αποτελεί επίσης αναλογική αντίδραση υπό το πρίσμα της τρέχουσας

κατάστασης, δεδομένου ότι η προσωρινή προστασία έχει διασφαλίσει ότι το σύστημα ασύλου των κρατών μελών δεν έχει επιβαρυνθεί από σημαντικό αριθμό ατόμων που καταφεύγουν στα κράτη μέλη της ΕΕ.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προσωρινή προστασία απαιτεί εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για την παράταση της προσωρινής προστασίας έως κατά ένα έτος, όταν εξακολουθούν να υφίστανται λόγοι προσωρινής προστασίας.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής**

Αμέσως μετά την ενεργοποίηση της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, η Επιτροπή δημιούργησε το δίκτυο στρατηγικής της ΕΕ για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων με έμφαση στην Ουκρανία, το οποίο παρέχει κοινή αντίληψη της κατάστασης όσον αφορά τις μεταναστευτικές επιπτώσεις της ρωσικής γενικής στρατιωτικής εισβολής στην Ουκρανία και την ετοιμότητα της ΕΕ και των κρατών μελών. Επιπλέον, η πλατφόρμα αλληλεγγύης «Ουκρανία» διασφαλίζει συντονισμένη αντίδραση στην κρίση και παρέχει ένα πλαίσιο, μεταξύ άλλων, για τακτικές ανταλλαγές και για την αύξηση της συνολικής ετοιμότητας σε επίπεδο ΕΕ. Και στα δύο φόρουμ έχουν συλλεχθεί πληροφορίες και δεδομένα σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση και τις μετακινήσεις των ατόμων. Επιπλέον, η πλατφόρμα καταχώρισης για προσωρινή προστασία επέτρεψε στα συμμετέχοντα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τους δικαιούχους προσωρινής προστασίας και επαρκούς προστασίας που διατίθενται βάσει του εθνικού δικαίου, εντοπίζοντας παράλληλα διπλές καταχωρίσεις εντός του ίδιου κράτους μέλους και μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ.

Επιπρόσθετα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, άλλα θεσμικά όργανα, όπως η Παγκόσμια Τράπεζα και τα Ηνωμένα Έθνη, καθώς και η κυβέρνηση της Ουκρανίας αξιολογούν τακτικά την κατάσταση στην Ουκρανία. Η Παγκόσμια Τράπεζα δημοσιεύει εκθέσεις σχετικά με την ταχεία εκτίμηση των ζημιών και των αναγκών της Ουκρανίας[9].

Από το ξέσπασμα του πολέμου, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης έχει εργαστεί για την καλύτερη κατανόηση της κατάστασης των εκτοπισμένων ατόμων και για την παρακολούθηση του εσωτερικού εκτοπισμού στην Ουκρανία και των ροών κινητικότητας, πέραν της παρακολούθησης, μέσω ερευνών, των προθέσεων όσων προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο και όσων διασχίζουν τα σύνορα επιστρέφοντας στην Ουκρανία. Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες δημοσιεύει τακτικά πληροφορίες σχετικά με τις προθέσεις και τις προοπτικές των εκτοπισμένων (και στο εσωτερικό) ατόμων από την Ουκρανία. Έρευνες και έγγραφα από τους προαναφερθέντες διεθνείς οργανισμούς δείχνουν ότι η τρέχουσα κατάσταση εξακολουθεί να είναι ασταθής και αβέβαιη και, ως εκ τούτου, δεν επιτρέπει την επιστροφή υπό ασφαλείς και μόνιμες συνθήκες. Η εκτίμηση των ατόμων που ζητούσαν προστασία κατά την ενεργοποίηση της οδηγίας για την προσωρινή προστασία (Μάρτιος 2022) υποδείκνυε ότι το ήμισυ των εκτοπισμένων ατόμων ήταν πιθανό να απορροφηθεί από τα σημαντικά υφιστάμενα δίκτυα διασποράς σε ολόκληρη την ΕΕ, κυρίως, αλλά όχι μόνο, σε «παραδοσιακές» χώρες προορισμού (Πολωνία, Τσεχική Δημοκρατία,

[9] Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment (Ταχεία εκτίμηση των ζημιών και των αναγκών της Ουκρανίας), Φεβρουάριος 2022 - Φεβρουάριος 2023.

Γερμανία, Ιταλία και Ισπανία). Οι καταχωρίσεις για προσωρινή προστασία που έχουν καταγραφεί μέχρι στιγμής δείχνουν ότι η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώθηκε. Στα τέλη του 2022 σχεδόν το ήμισυ των σημερινών δικαιούχων προσωρινής προστασίας (3,8 εκατομμύρια) φιλοξενούνταν στη Γερμανία και την Πολωνία, ενώ ακολουθούσαν η Τσεχία, η Ιταλία και η Ισπανία. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, τον Ιούνιο του 2023 είχαν καταγραφεί παγκοσμίως 6,3 εκατομμύρια άτομα που εγκατέλειψαν την Ουκρανία[10].

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη και συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Για τη συλλογή τεκμηριωμένων πληροφοριών, η Επιτροπή είχε τακτικές διαβουλεύσεις, μέσω του δικτύου για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων και της πλατφόρμας αλληλεγγύης, με τις αρχές των κρατών μελών, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και τους αρμόδιους οργανισμούς της ΕΕ, τις ουκρανικές αρχές και διεθνείς οργανισμούς, συνεχίζοντας παράλληλα την ανταλλαγή απόψεων με μη κυβερνητικές οργανώσεις και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Η Επιτροπή διεξήγαγε ειδικές συζητήσεις σχετικά με την παράταση της προσωρινής προστασίας στην πλατφόρμα αλληλεγγύης. Τόσο σε αυτό το φόρουμ όσο και στον μηχανισμό ολοκληρωμένων ρυθμίσεων της ΕΕ για την πολιτική αντιμετώπιση κρίσεων (IPCR), τα κράτη μέλη εξέφρασαν ομόφωνα την ανάγκη παράτασης της προσωρινής προστασίας για ένα επιπλέον έτος, ώστε να διατηρηθεί μια κοινή ευρωπαϊκή αντίδραση, να παρασχεθεί σαφήνεια στους δικαιούχους και να δοθεί η δυνατότητα στα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία διοικητικά και νομικά μέτρα σε εθνικό επίπεδο (όπως η ανανέωση των αδειών διαμονής). Παράλληλα, πραγματοποιούνταν τακτικές επαφές με τις ουκρανικές αρχές για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση επί τόπου. Τον Ιούλιο του 2023 ζητήθηκε η γνώμη των κρατών μελών στο πλαίσιο της Στρατηγικής Επιτροπής για τη Μετανάστευση, τα Σύνορα και το Άσυλο (SCIFA), όπου υπογράμμισαν την ανάγκη παράτασης της προσωρινής προστασίας. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, η Επιτροπή ζήτησε συγκεκριμένα τη γνώμη της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, η οποία αξιολόγησε την κατάσταση, παρείχε σχετικές πληροφορίες, και διεξήγαγε έρευνες σχετικά με τις προθέσεις των εκτοπισμένων ατόμων. Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες δημοσίευσε πρόσφατα έγγραφο θέσης στο οποίο υπογραμμίζεται ότι δεν θα πρέπει να πραγματοποιούνται μη οικειοθελείς επιστροφές στην Ουκρανία. Τον Μάιο του 2023 59 οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, με επικεφαλής το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους (ECRE) δημοσίευσαν κοινή δήλωση με την οποία καλούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκπονήσει επειγόντως πρόταση εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με την παράταση της προσωρινής προστασίας έως τον Μάρτιο του 2025.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η παρούσα απόφαση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και συνάδει με τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως, στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967.

[10] Κατάσταση έκτακτης ανάγκης στην Ουκρανία | Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Από την έναρξη του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, οι ανάγκες χρηματοδότησης που συνδέονται με την εφαρμογή της οδηγίας για την προσωρινή προστασία έχουν καλυφθεί στον προϋπολογισμό των υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020 και 2021-2027, και ειδικότερα στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής.

Από τον Μάρτιο του 2022 οι κανόνες που διέπουν την πολιτική συνοχής αναθεωρήθηκαν αρκετές φορές μέσω της δέσμης μέτρων της δράσης συνοχής για τους πρόσφυγες στην Ευρώπη (CARE), ώστε να μπορέσουν τα κράτη μέλη να ανακατανείμουν αχρησιμοποίητα ποσά ύψους έως και 17 δισ. EUR από το κονδύλιο 2014-2020 και να παράσχουν πρόσθετη ρευστότητα και από το νέο κονδύλιο της περιόδου 2021-2027. Η δέσμη μέτρων CARE αύξησε την ευελιξία των υφιστάμενων κανόνων· χορήγησε πρόσθετη ρευστότητα ύψους 13,6 δισ. EUR για τη χρηματοδότηση των επειγουσών αναγκών και απλούστευσε την υποβολή εκθέσεων για τις διαχειριστικές αρχές. Στο πλαίσιο των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων, τον Μάρτιο του 2022 η περίοδος υλοποίησης των τριών Ταμείων (δηλαδή του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας-Σύνορα και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας-Αστυνομία) παρατάθηκε κατά ένα έτος. Αυτό επέτρεψε στα κράτη μέλη να έχουν πρόσβαση σε διαθέσιμα μη δαπανηθέντα κονδύλια και να τα ανακατευθύνουν γρήγορα στο πλαίσιο των υφιστάμενων προγραμμάτων προς επείγουσες ανάγκες μετανάστευσης και διαχείρισης των συνόρων που προκύπτουν από τον μεγάλο αριθμό ατόμων που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο. Επιπλέον, συμφωνήθηκε από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή στοχευμένη ενίσχυση ύψους 152 εκατ. EUR, η οποία χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο της δέσμης βοήθειας έκτακτης ανάγκης ύψους 400 εκατ. EUR για τη στήριξη των κρατών μελών που έχουν τις υψηλότερες ανάγκες πρώτης υποδοχής που συνδέονται με την υψηλή εισροή εκτοπισμένων ατόμων από την Ουκρανία. Τέλος, η Επιτροπή πρότεινε, στην ενδιάμεση αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) της 20ής Ιουνίου 2023, να αυξηθούν οι πόροι για τον τομέα 4 κατά 2 δισ. EUR για την περίοδο 2025-2027. Αυτοί οι πρόσθετοι πόροι είναι αναγκαίοι για τη στήριξη της εφαρμογής του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο από τα κράτη μέλη, για τη συνέχιση της διαρθρωτικής στήριξης προς τα κράτη μέλη με εξωτερικά σύνορα που αντιμετωπίζουν εξαιρετικές πιέσεις και για τη διατήρηση αποδοτικών και γρήγορων αντιδράσεων σε καταστάσεις κρίσης και έκτακτης ανάγκης. Θα μπορούσαν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση των πολυάριθμων προτεραιοτήτων στον τομέα του ασύλου, της μετανάστευσης και της διαχείρισης των συνόρων, συμπεριλαμβανομένης της υποδοχής των δικαιούχων προσωρινής προστασίας.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Το *άρθρο 1* θεσπίζει την παράταση της προσωρινής προστασίας για ένα έτος (από τις 4 Μαρτίου 2024 έως τις 3 Μαρτίου 2025) για τα εκτοπισμένα άτομα που αναφέρονται στο άρθρο 2 της εκτελεστικής απόφασης 2022/382 του Συμβουλίου.

Το *άρθρο 2* ορίζει την ημερομηνία από την οποία θα πρέπει να εφαρμόζεται η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, δηλαδή τις 4 Μαρτίου 2024.

2023/0331 (NLE)

Πρόταση

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την παράταση της προσωρινής προστασίας, όπως θεσπίστηκε με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων[11], και ιδίως το άρθρο 4 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η οδηγία 2001/55/ΕΚ θεσπίζει ελάχιστες προδιαγραφές για την παροχή προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισμένων ατόμων από τρίτες χώρες οι οποίοι δεν είναι σε θέση να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους και για την προώθηση της δίκαιης κατανομής των βαρών μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων.

(2) Στις 4 Μαρτίου 2022 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382[12] που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας.

(3) Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ, η προσωρινή προστασία εφαρμόστηκε αρχικά για αρχική περίοδο ενός έτους, έως τις 3 Μαρτίου 2023, και στη συνέχεια παρατάθηκε αυτοδικαίως για ένα επιπλέον έτος έως τις 3 Μαρτίου 2024.

(4) Στο πλαίσιο της ενεργοποίησής της, τα κράτη μέλη συμφώνησαν να μην εφαρμόσουν το άρθρο 11 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ σε σχέση με τα άτομα που απολαύουν προσωρινής προστασίας σε συγκεκριμένο κράτος μέλος σύμφωνα με την εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου και μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος χωρίς άδεια, εκτός εάν τα κράτη μέλη συμφωνήσουν διαφορετικά σε διμερή βάση.

(5) Περίπου 4,1 εκατομμύρια εκτοπισμένα άτομα επωφελούνται επί του παρόντος από προσωρινή προστασία στην Ένωση. Η κατάσταση στην Ουκρανία δεν επιτρέπει την επιστροφή τους στην Ουκρανία υπό ασφαλείς και μόνιμες συνθήκες. Ο Διεθνής

[11] ΕΕ L 212 της 7.8.2001, σ. 12.

[12] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (ΕΕ L 71 της 4.3.2022, σ. 1).

Οργανισμός Μετανάστευσης εκτιμά ότι στις 25 Μαΐου 2023 5,1 εκατομμύρια άτομα είχαν εκτοπιστεί στο εσωτερικό της Ουκρανίας. Περισσότερα από τα μισά εσωτερικά εκτοπισμένα άτομα ανέφεραν ότι έχουν εκτοπιστεί για ένα έτος ή περισσότερο. Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών εκτίμησε ότι πάνω από 5 εκατομμύρια άτομα έχουν εκτοπιστεί εντός της Ουκρανίας και ότι πάνω από 17 εκατομμύρια άτομα χρειάζονται επείγουσα ανθρωπιστική βοήθεια. Τον Ιούνιο του 2023, δεδομένης της τρέχουσας κατάστασης στην Ουκρανία, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες επανέλαβε την προηγούμενη θέση της σχετικά με τις επιστροφές στην Ουκρανία, σύμφωνα με την οποία τα κράτη καλούνταν να μην επιστρέφουν βίαια υπηκόους και άτομα που είχαν προηγουμένως τη συνήθη διαμονή τους στην Ουκρανία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των οποίων οι αιτήσεις ασύλου είχαν απορριφθεί.

(6) Ο συνολικός αριθμός καταχωρίσεων ατόμων που απολαύουν προσωρινής προστασίας παρέμεινε σταθερός στα 4,1 εκατομμύρια περίπου, με λίγα άτομα να αναφέρουν ότι επιστρέφουν στην Ουκρανία σε μόνιμη βάση. Επιπλέον, ο κίνδυνος μελλοντικής μαζικής εισροής και εκτοπισμού περισσότερων ατόμων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία προς την ΕΕ εξακολουθεί να υφίσταται λόγω της αστάθειας και της αβεβαιότητας της κατάστασης στην Ουκρανία ως αποτέλεσμα των εχθρικών ενεργειών της Ρωσίας. Σε πολλές περιοχές συνεχίζονται οι έντονες συγκρούσεις. Εξακολουθεί να υπάρχει κίνδυνος κλιμάκωσης. Αυτό, σε συνδυασμό με τη δύσκολη ανθρωπιστική κατάσταση στην Ουκρανία, θα μπορούσε να οδηγήσει, επιπλέον, σε αιφνίδια και περαιτέρω αύξηση των αφίξεων στην Ένωση, η οποία θα μπορούσε να φτάσει στο επίπεδο μαζικής εισροής. Ταυτόχρονα, ο κίνδυνος για την αποδοτική λειτουργία των εθνικών συστημάτων ασύλου εξακολουθεί να είναι η επικείμενη παύση της προσωρινής προστασίας και η ταυτόχρονη υποβολή αιτήσεων διεθνούς προστασίας από όλα τα εν λόγω άτομα.

(7) Δεδομένου ότι ο μεγάλος αριθμός των εκτοπισμένων ατόμων στην Ένωση που επωφελούνται από προσωρινή προστασία δεν είναι πιθανό να μειωθεί όσο συνεχίζεται ο πόλεμος κατά της Ουκρανίας, η παράταση της προσωρινής προστασίας είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση της κατάστασης των ατόμων που επωφελούνται επί του παρόντος από προσωρινή προστασία στην Ένωση ή που θα χρειαστούν την εν λόγω προστασία από τις 4 Μαρτίου 2024, καθώς προβλέπει άμεση προστασία και πρόσβαση σε εναρμονισμένο σύνολο δικαιωμάτων, μειώνοντας παράλληλα τις διατυπώσεις στο ελάχιστο σε περίπτωση μαζικής εισροής στην Ένωση. Η παράταση της προσωρινής προστασίας θα συμβάλει επίσης στο να διασφαλιστεί ότι τα συστήματα ασύλου των κρατών μελών δεν θα επιβαρυνθούν από τη σημαντική αύξηση του αριθμού των αιτήσεων διεθνούς προστασίας που θα μπορούσαν να υποβληθούν από άτομα που επωφελούνται από προσωρινή προστασία έως τις 3 Μαρτίου 2024, σε περίπτωση που η προσωρινή προστασία παύσει έως την ημερομηνία αυτή, ή από άτομα που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία και φθάνουν στην Ένωση μετά την εν λόγω ημερομηνία και πριν από τις 4 Μαρτίου 2025.

(8) Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι εξακολουθούν να συντρέχουν οι λόγοι προσωρινής προστασίας, η προσωρινή προστασία για τις κατηγορίες εκτοπισμένων ατόμων που αναφέρονται στην εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 θα πρέπει να παραταθεί έως τις 3 Μαρτίου 2025.

(9) Η παρούσα απόφαση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(10) Σύμφωνα με το άρθρο 4 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, που προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ιρλανδία γνωστοποίησε, με επιστολή τής 11ης Απριλίου 2003, την επιθυμία της να συμμετάσχει στην έκδοση και εφαρμογή της οδηγίας 2001/55/ΕΚ. Ως εκ τούτου, η Ιρλανδία δεσμεύεται από την παρούσα απόφαση.

(11) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας εκτελεστικής απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η προσωρινή προστασία που παρέχεται στα άτομα που εκτοπίζονται από την Ουκρανία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, παρατείνεται για περίοδο ενός ημερολογιακού έτους από τις 4 Μαρτίου 2024.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από τις 4 Μαρτίου 2024.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος